

MIN HJEMMEOPGAVE

GRAMMATIK & ORDKLASSER

NAVNEORD

UDSAGNSORD

TILLÆGSORD

STEDORD BIORD

FORHOLDSORD

KENDEORD

TAG TID PÅ DIN LÆSNING

Hvor lang tid bruger du på at læse teksten på næste side.

Læs teksten 3 gange. Tag tid hver gang.

Skriv til sidst, hvordan det gik.

Første gang:

Jeg brugte _____ minutter.

Anden gang:

Jeg brugte _____ minutter

Tredje gang:

Jeg brugte _____ minutter

Beskriv udviklingen fra første, til anden og tredje gang.

Grammatik er regler for, hvordan vi bruger ord. Reglerne viser, hvordan ord sættes sammen til sætninger. De hjælper os med at skrive og tale, så andre kan forstå os. Dansk grammatik handler altså om, hvordan sproget virker.

For mange år siden fandtes der ingen faste regler for sprog. Folk lærte at tale ved at lytte. Senere begyndte *lærde* at skrive regler ned. De første kom fra Grækenland, hvor de begyndte at beskrive sproget, så deres elever kunne lære at læse og skrive rigtigt. En af de mest kendte var **Dionysios Thrax**.

Senere tog romerne idéerne til sig. De skrev grammatik om latin, som var deres sprog. Kendte romerske lærere var for eksempel Varro og Donatus. Deres bøger blev brugt i skoler i mange hundrede år. De lærere skrev grammatik, fordi de ville forklare, hvordan sproget fungerer. De ville sikre, at tekster blev forstået ens af alle. De gamle grammatikbøger blev grundlaget for den måde, vi stadig arbejder med grammatik på i dag – også i Danmark. I Danmark kom de første danske grammatikbøger for flere hundrede år siden.

Grammatik er delt op i dele. Vi taler for eksempel om navneord, udsagnsord og tillægsord. Vi taler også om, hvordan ord bøjes. Det kan være nutid og datid. Eller ental og flertal. Denne orden gør grammatik nemmere at lære.

Grammatik hjælper dig med at skrive sætninger, som andre forstår. Du lærer at skrive tydeligere og mere korrekt. Grammatik hjælper dig med at læse og forstå svære tekster - og opdage og rette dine egne fejl. Når du lærer grammatik, bliver det også nemmere at forstå andre sprog.

Når du kender reglerne for sproget, bliver det lettere at forklare det, du tænker. Derfor er grammatik en god hjælp – både i skolen og i hverdagen.

I teksten findes disse navneord (substantiver)

Bøj dem i bøjningsskemaet her under.

Er du i tvivl? Brug ordbogen.

ubestemt ental	bestemt ental	ubestemt flertal	bestemt flertal
		regler	
			idéerne
	sproget		
		tekster	
	skolen		
		bøger	
		sætninger	
			romerne
		dele	

FORKLAR ORDET GRUNDIGT. Undersøg ordets betydning og forklar med dine egne ord.

lærde

Hvilken ordklasse er de enkelte ord?

Brug ordbogen.com

De hjælper os med at skrive og tale, så andre kan forstå os.

de	
hjælper	
os	
med	
at	
skrive	
og	
tale	
så	
andre	
kan	
forstå	
os	

Sandt eller falsk?

	S	F
Ordet "regler" er et navneord		
Ordet "måde" er et udsagnsord		
Ordet "gamle" er et tillægsord		
Ordet "tekster" er ental		
Ordet "sætninger" er flertal		
Ordet "hjælper" er et udsagnsord		
Ordet "dig" er et stedord		
Ordet "taler" er datid		
Ordet "taler" hedder "taledede" i datid		
Ordet "taler" hedder "talte" i datid		
Ordet "taler" er nutid		
Ordet "skolen" er bestemt ental		
Ordet "lettere" er et tillægsord bøjet i 3. grad		
Ordet "lettere" er et tillægsord bøjet i 2. grad		
Ordet "lettere" er et tillægsord bøjet i 1. grad		

DU SKAL ØVE STAVEORD

Du skal KUN øve én af de tre sværhedsgrader

Du skal vælge en sværhedsgrad, som passer til dig. Det må ikke være for let. Det må ikke være for svært.

Du skal helst kunne stave alle ord uden fejl, når du har øvet dig.

hvordan	viser	sammen
romerne	sikre	hjælper
flertal	bliver	skolen

grammatik	regler	fandtes
forklare	eksempel	nemmere
korrekt	opdage	hverdagen

grammatikbøger	sætninger	Dionysios Thrax
hundrede	grundlaget	udsagnsord
tydeligere	reglerne	hverdagen